

Δικαίων Αβραάμ και Λωτ του ανεψιού του

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η Εκκλησία μας τιμά σήμερα 9 Οκτωβρίου τη μνήμη των Δικαίων Αβραάμ και Λωτ του ανεψιού του

Εἰς τὸν Αβραάμ.

Τὶς οἶκός ἐστιν; Ἀβραάμ τεθνηκότος.

Οὐ κόλπος ἄλλοις οἶκος, ὡς τῷ Λαζάρῳ.

Εἰς τὸν Λωτ.

Ἐπῆρξε τῷ Λὼτ οὐρανός Σηγὼρ νέα,

Εἰς ὃν φθάσας, πέφευγεν ὡς πῦρ τὸν βίον.

Αβραάμ

Ο Αβραάμ υπήρξε πατριάρχης και ιδρυτής του εβραϊκού έθνους. Το αρχικό του όνομα είναι Άβραμ, έχει επικρατήσει όμως να ονομάζεται Αβραάμ, που σημαίνει «πατέρας ενός λαού» ή «πατέρας πλήθους (πολλών)».

Ήταν γιος του Θάρα (Θάρρα) και αδερφός του Ναχώρ και του Αρράν (Γένεση 11,26 και Ιησούς του Ναυή 24,2). Η οικογένειά του προερχόταν από τη φυλή του Σημ, αλλά κατοικούσε στην Ουρ των Χαλδαίων. Ο πατέρας του ο Θάρρα, όπως και όλη η οικογένειά του αρχικά ήταν ειδωλολάτρες (Ιησούς του Ναυή 24,2). Παρόλα αυτά ο Αβραάμ στάθηκε ως παράδειγμα πίστης στην ιστορία γι' αυτό και πήρε τον τίτλο του «φίλου του Θεού» (Β' Παραλειπομένων 20,7). Σύζυγός του ήταν η Σάρρα ή Σάρα, αδερφή από πατέρα όχι όμως από μητέρα (Γένεση 11,29 και 20,12). Ο Αβραάμ απέκτησε τον Ισαάκ από τη Σάρρα (Γένεση 21,1-8 και Ιησούς του Ναυή 24,4), τον Ισμαήλ από την Άγαρ (Γένεση κεφ. 16) και τους Σομβράν (Ζεμβράμ ή Ζιμράν), τον Ιεζάν (Ιεξάν ή Ιοξάν), τον Μαδάλ (Μαδάμ ή Μαδά), τον Μαδιάμ (Μαδιάν), τον Ιεσβώκ (Σοβάκ ή Ισβάκ) και τον Σωκέ (Σωέ ή Σουάχ) από τη Χεττούρα (Γένεση 25,1-4 και Α' Παραλειπομένων 1,32-33).

Ο Αβραάμ μετά το θάνατο του αδερφού του Ναχώρ, μαζί με την οικογένειά του, τον πατέρα του και τον ανιψιό του Λωτ, εγκατέλειψε την Ουρ για να πάει στη Χαρράν της Μεσοποταμίας (Γένεση 11,27-31).

Μια μέρα ο Κύριος είπε στον Αβραάμ: «Φύγε από τη χώρα σου και πήγαινε σε μια χώρα που εγώ θα σου δείξω. Θα κάνω από σένα ένα μεγάλο έθνος και θα σε ευλογήσω, θα κάνω το όνομα σου ξακουστό και θα είσαι ευλογία για τους άλλους. Μ' εσένα θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης».

Έτσι ο Αβραάμ αναχώρησε όπως του είπε ο Κύριος. Ήταν 75 ετών όταν έφυγε από τη Χαρράν. Μαζί του πήρε τη γυναίκα του τη Σάρα και το Λωτ, γιο του αδερφού του, όλα τα υπάρχοντα και τα κοπάδια των ζώων που είχαν συγκεντρώσει, καθώς επίσης τους δούλους που είχαν αποκτήσει στη Χαρράν και έφτασαν στη Χαναάν (Γένεση 12,1-5 και Ιησούς του Ναυή 24,3).

Ο Αβραάμ διέσχισε τη χώρα ως την περιοχή της Συχέμ, την οποία τότε την κατοικούσαν οι Χαναναίοι. Εκεί του φανερώθηκε ο Κύριος και του είπε: «Αυτήν τη γη θα τη δώσω στους απογόνους σου». Τότε ο Αβραάμ έχτισε εκεί ένα θυσιαστήριο και πρόσφερε θυσία προς τον Κύριο. Μετά από εντολή του Θεού ο Αβραάμ προχώρησε προς τα βουνά και εγκαταστάθηκε στη Βαιθήλ. Έχτισε ακόμη ένα θυσιαστήριο για τον Κύριο και προσευχήθηκε σ' αυτόν (Γένεση 12,6-9).

Εκείνο τον καιρό ξέσπασε πείνα στη Χαναάν και ο Αβραάμ κατέβηκε στην Αίγυπτο

γιατί η πείνα ήταν μεγάλη.

Εκεί φοβούμενος, μήπως κακοποιηθούν από τους κατοίκους, είπε ότι η Σάρρα ήταν αδερφή του μόνο από πατέρα και όχι από μητέρα. Η ομορφιά της Σάρρας τόσο πολύ γοήτεψε τους άρχοντες της Αιγύπτου, που την πήραν στα ανάκτορα του Φαραώ, προσφέροντας πλούσια δώρα στον Αβραάμ. Αλλά ο Κύριος χτύπησε με μεγάλες συμφορές το Φαραώ και τους αυλικούς του και κάποια νύχτα, ο Φαραώ είδε ένα όνειρο που τον ανάγκασε να δώσει πίσω τη Σάρρα στον Αβραάμ και να τους διατάξει να φύγουν από την Αίγυπτο (Γένεση 12,10-20).

Ο Αβραάμ μετά τη φυγή από την Αίγυπτο πήγε προς το νότιο τμήμα της Χαναάν, μαζί με τη γυναίκα του τη Σάρρα και το Λωτ. Προχώρησε προς τη Βαιθήλ όπου εγκαταστάθηκε. Και ο Αβραάμ και ο Λωτ είχαν αποκτήσει αρκετά πρόβατα, βόδια και σκηνές. Η χώρα όμως δεν επαρκούσε για να κατοικήσουν και οι δύο μαζί, γιατί τα υπάρχοντα τους ήταν πάρα πολλά. Οι βοσκοί του Αβραάμ μάλωναν με τους βοσκούς του Λωτ.

Ο Αβραάμ για να μην υπάρχει διαμάχη μεταξύ τους είπε στο Λωτ να διαλέξει την περιοχή που ήθελε να εγκατασταθεί. Ο Λωτ καθώς ήταν πλεονέκτης, διάλεξε την πιο εύφορη πεδιάδα που βρισκόταν στον ποταμό Ιορδάνη. Η επιλογή του όμως αυτή τον έφερε κοντά στην περιοχή των Σοδόμων και των Γομόρρων. Πριν καταστρέψει ο Κύριος τα Σόδομα και τα Γόμορρα, η περιοχή ήταν σαν παράδεισος, σαν τη χώρα της Αιγύπτου.

Έτσι ο Αβραάμ έμεινε στη Χαναάν ενώ ο Λωτ έστησε τις σκηνές του κοντά στα Σόδομα. Οι άνθρωποι όμως των Σοδόμων και των Γομόρρων ήταν πολύ κακοί και πάρα πολύ αμαρτωλοί ενώπιον του Κυρίου (Γένεση 13,1-13).

Κατόπιν ο Αβραάμ έφυγε και εγκαταστάθηκε στη Μαβρή κοντά στη Χεβρών όπου έχτισε θυσιαστήριο στον Κύριο (Γένεση 13,18).

Αργότερα ο βασιλιάς της Ελάμ (Αϊλάμ) Χοδολλογομόρ μαζί με άλλους βασιλιάδες πολέμησαν με τα Σόδομα και τα Γόμορρα. Στον πόλεμο που ακολούθησε ο Χοδολλογομόρ και οι σύμμαχοί του νίκησαν και λεηλάτησαν τα Σόδομα και τα Γόμορρα. Καθώς έφευγαν πήραν αιχμάλωτο τον Λωτ, μαζί με την οικογένειά του και όλα του τα υπάρχοντα (Γένεση 14,1-12).

Κάποιος υπηρέτης του Λωτ που γλίτωσε ειδοποίησε τον Αβραάμ, ο οποίος όταν άκουσε ότι ο ανιψιός του αιχμαλωτίστηκε, εξόπλισε 318 από τους υπηρέτες του και μαζί με τον Μαμβρή τον Αμοραίο και τα αδέρφια του, καταδίωξε τον Χοδολλογομόρ. Τη νύχτα ο Αβραάμ χώρισε τους άντρες του σε μικρές ομάδες, επιτέθηκε στους εχθρούς και τους κατατρόπωσε. Τους καταδίωξε ως την περιοχή

που είναι αριστερά της Δαμασκού και πήρε πίσω όλα τους τα λάφυρα. Ελευθέρωσε το Λωτ μαζί με την οικογένειά του και όλα του τα υπάρχοντα (Γένεση 14,13-16).

Επιστρέφοντας συνάντησε τον ιερέα Μελχισεδέκ και βασιλιά του Σαλήμ ο οποίος τον ευλόγησε. Ο Αβραάμ τότε του έδωσε το ένα δέκατο από όλα τα λάφυρα, ενώ τα υπόλοιπα τα έδωσε στο βασιλιά των Σοδόμων (Γένεση 14,17-24).

Ύστερα από αυτά τα γεγονότα, ο Κύριος είπε σε όραμα στον Αβραάμ: «Μη φοβάσαι, Άβραμ. Εγώ είμαι η ασπίδα σου. Η ανταμοιβή σου θα είναι πάρα πολύ μεγάλη».

Ο Αβραάμ απάντησε: «Κύριε, εγώ φεύγω άτεκνος. Αφού δεν μου έδωσες απογόνους, κληρονόμος του σπιτιού μου θα είναι ο δούλος του σπιτιού μου, ο Ελιέζερ από τη Δαμασκό».

Ο Κύριος του αποκρίθηκε: «Δε θα σε κληρονομήσει αυτός, αλλά εκείνος που θα γεννηθεί από τα σπλάχνα σου. Όπως είναι στον ουρανό τ' αστέρια, έτσι αναρίθμητοι θα είναι και οι απόγονοι σου».

Ο Αβραάμ πίστεψε στον Κύριο και γι' αυτή του την πίστη ο Κύριος τον αναγνώρισε δίκαιο. Ο Κύριος του είπε ακόμα: «Εγώ είμαι ο Κύριος, που σ' έβγαλα από την Ουρ των Χαλδαίων, για να σου δώσω αυτή τη χώρα για ιδιοκτησία σου. Οι απόγονοί του αφού πρώτα υποδουλωθούν στην Αίγυπτο θα επιστρέψουν και θα κατακτήσουν τη γη Χαναάν (Γένεση κεφ. 15)».

Τα χρόνια όμως περνούσαν και η Σάρρα επειδή δεν έκανε παιδιά, έδωσε στον Αβραάμ τη δούλη της Άγαρ για μια νύχτα. Όταν η Άγαρ είδε ότι ήταν έγκυος, άρχισε να φέρεται στην κυρά της με περιφρόνηση. Τότε η Σάρρα άρχισε να κακομεταχειρίζεται την Άγαρ, κι εκείνη έφυγε από κοντά της.

Η Άγαρ από παρότρυνση του Θεού επέστρεψε και γέννησε γιο και ο Αβραάμ τον ονόμασε Ισμαήλ. Εκείνη την εποχή ο Άβραμ ήταν 86 ετών (Γένεση κεφ. 16).

Όταν ο Αβραάμ ήταν 99 ετών, του φανερώθηκε πάλι ο Κύριος και του είπε: «Εγώ είμαι ο Θεός παντοκράτορας. Να ζεις σύμφωνα με το θέλημα μου και να είσαι τέλειος. Θα συνάψω μαζί σου διαθήκη, και θα σου δώσω πολλούς απογόνους».

Ο Αβραάμ έπεσε με το πρόσωπο του στη γη και ο Κύριος του είπε: «Αυτή είναι η διαθήκη που κάνω μαζί σου. Δε θα ονομάζεσαι πια Άβραμ αλλά Αβραάμ γιατί θα σε κάνω πατέρα πλήθους εθνών. Θα αποκτήσεις πολλούς απογόνους και θα γίνεις γενάρχης λαών και βασιλιάδες θα προέλθουν από σένα. Τη διαθήκη μου τη συνάπτω μαζί σου, αλλά θα ισχύει και για όλες τις γενιές των απογόνων σου. Θα

είναι διαθήκη αιώνια, ώστε να είμαι Θεός δικός σου και των απογόνων σου. Σ' εσένα και τους απογόνους σου θα δώσω όλη τη χώρα όπου τώρα κατοικείς, όλη τη χώρα της Χαναάν».

Είπε ακόμα ο Θεός στον Αβραάμ: «θα πρέπει, όμως, να τηρείς τη διαθήκη μου τόσο εσύ όσο και οι επόμενες γενιές των απογόνων σου. Αυτή είναι η διαθήκη μου που θα τηρείτε: Κάθε αρσενικό παιδί θα περιτέμνεται. Θα κάνετε την περιτομή, κι αυτή θα αποτελεί το σημείο της διαθήκης ανάμεσα σ' εμένα και σ' εσάς. Κάθε παιδί θα περιτέμνεται την όγδοη ημέρα από τη γέννησή του. Θα πρέπει οπωσδήποτε καθένας που γεννήθηκε στο σπίτι σου ή αγοράστηκε με χρήματα, να περιτέμνεται. Έτσι η διαθήκη μου θα μαρτυρείται στο σώμα σας και θα είναι διαθήκη αιώνια» (Γένεση 17,1-14).

Έτσι ο Αβραάμ, σύμφωνα με τη διαταγή του Θεού άλλαξε το όνομά του, από «Άβραμ» που λεγόταν και σήμαινε «ο υψηλός ή υπέροχος πατέρας», σε «Αβραάμ» που σημαίνει «πατέρας πολλών». Την ίδια μέρα ο Αβραάμ έκανε περιτομή στο γιο του τον Ισμαήλ, αλλά και σε όλους τους άνδρες υπηρέτες του. Ο Αβραάμ ήταν 99 ετών, όταν έκανε περιτομή στον εαυτό του και ο Ισμαήλ δεκατριών.

Δεκατρία χρόνια αργότερα ο Θεός παρουσιάστηκε πάλι στον Αβραάμ, κοντά στη Δρυ Μαμβρή, για να επαναλάβει την υπόσχεσή του ότι η Σάρρα θα γεννούσε γιο.

Αργότερα ο Κύριος παρουσιάστηκε και πάλι στον Αβραάμ, ενώ αυτός καθόταν στο άνοιγμα της σκηνής του κατά το μεσημέρι. Ο Αβραάμ είδε τρεις άνδρες να στέκονται απέναντι του. Αμέσως έτρεξε να τους προϋπαντήσει και τους προσκύνησε ως τη γη. Ο Αβραάμ είπε: «Κύριε μου, αν έχω την εύνοια σου, μην προσπεράσεις το δούλο σου. Ας φέρουν λίγο νερό να πλύνετε τα πόδια σας, και μετά μπορείτε ν' αναπαυθείτε κάτω από το δέντρο. Θα φέρω και λίγο ψωμί να πάρετε δύναμη, και μετά μπορείτε να πηγαίνετε». Εκείνοι απάντησαν: «Κάνε όπως είπες». Τότε ο Αβραάμ έτρεξε στη σκηνή και είπε στη Σάρρα: «Πάρε γρήγορα αλεύρι εκλεκτό, ζύμωσε το και κάνε πίτες». Μετά πήρε ένα μοσχάρι τρυφερό και καλό, το έδωσε στον υπηρέτη, κι εκείνος το ετοίμασε στα γρήγορα. Πήρε ακόμα βούτυρο, γάλα και το μοσχάρι που είχε ετοιμάσει και τα έβαλε μπροστά στους άνδρες. Αυτός στεκόταν απέναντι τους κάτω από τα δέντρα ενώ εκείνοι έτρωγαν.

Τότε ρώτησαν τον Αβραάμ: «Πού είναι η Σάρρα η γυναίκα σου;» Αυτός απάντησε: «Εκεί, στη σκηνή». Και ο Κύριος είπε: «Του χρόνου τέτοια εποχή θα ξανάρθω και η γυναίκα σου η Σάρρα θα έχει γιο».

Η Σάρρα τα άκουγε όλα αυτά, γιατί στεκόταν από πίσω του, στο άνοιγμα της σκηνής. Ο Αβραάμ και η Σάρρα ήταν γέροντες προχωρημένης ηλικίας, και γι' αυτό

η Σάρρα γέλασε κρυφά καθώς σκεφτόταν: «Αφού γέρασα, είναι δυνατό να κάνω παιδί; Και ο άντρας μου είναι κι αυτός γέροντας».

Αλλά ο Κύριος είπε στον Αβραάμ: «Γιατί γέλασε η Σάρρα; Γιατί αμφιβάλλει ότι θ' αποκτήσει γιο τώρα που γέρασε; Τίποτα δεν είναι αδύνατο για τον Κύριο! Όταν την ίδια εποχή ύστερα από ένα χρόνο θα ξανάρθω σπίτι σου, η Σάρρα θα έχει γιο» (Γένεση 17,15-27 και 18,1-15).

Όταν ο Θεός φανέρωσε στον Αβραάμ την επερχόμενη καταστροφή των Σοδόμων και των Γομόρρων, ο Αβραάμ παρακάλεσε να μην το πράξει (Γένεση 18,16-33). Μετά εγκαταστάθηκε στα Γέραρα όπου και πάλι παρουσίασε τη Σάρρα ως αδερφή του (Γένεση 20,2,12).

Από 'κει οι άντρες έφυγαν και κατευθύνθηκαν προς τα Σόδομα. Ο Αβραάμ βάδιζε μαζί τους για να τους κατευοδώσει. Τότε ο Κύριος είπε: «Η κακή φήμη των Σοδόμων και των Γομόρρων διαδόθηκε πολύ και η αμαρτία τους είναι πολύ βαριά. Θα κατεβώ, λοιπόν, να εξακριβώσω αν αληθεύουν όλες αυτές οι διαδόσεις που έφτασαν ως εμένα». Οι δύο από τους άνδρες έφυγαν από 'κει και κατευθύνθηκαν προς τα Σόδομα. Αλλά ο Κύριος παρέμεινε ακόμη μαζί με τον Αβραάμ.

Πλησίασε τότε ο Αβραάμ και του είπε: «θα καταστρέψεις τους δικαίους μαζί με τους αμαρτωλούς; Ίσως υπάρχουν κάποιοι δίκαιοι στην πόλη. Θα τους καταστρέψεις κι αυτούς; Δε θα συγχωρήσεις την περιοχή για χάρη των λίγων δικαίων που βρίσκονται σ' αυτήν; Δε γίνεται να θανατώσεις δικαίους κι αμαρτωλούς μαζί, σαν να ήταν όλοι το ίδιο. Δεν είναι δυνατό! Ο κριτής όλης της γης δεν πρέπει να αποδώσει δικαιοσύνη;»

Ο Κύριος του απάντησε: «Αν βρω στην πόλη των Σοδόμων έστω και δέκα δικαίους, δε θα καταστρέψω την πόλη και την περιοχή για χάρη των δέκα» (Γένεση 18,16-33).

Οι δυο άγγελοι έφτασαν στα Σόδομα το βράδυ. Ο Λώτ τους φιλοξένησε και τους περιποιήθηκε. Πριν όμως κοιμηθούν, οι άντρες των Σοδόμων περικύκλωσαν από παντού το σπίτι. Ήταν εκεί όλος ο αντρικός πληθυσμός της πόλης, νέοι και γέροι, οι οποίοι φώναζαν στο Λωτ και ήθελαν να κακοποιήσουν τους δύο ξένους.

Τότε οι δύο άγγελοι τύφλωσαν όλους όσους ήταν έξω από το σπίτι και είπαν στο Λωτ να πάρει την οικογένειά του και να φύγει από την πόλη γιατί όλη η περιοχή θα καταστραφεί. Να φύγει και να μην κοιτάξει πίσω του ότι και να γίνει.

Όταν ο Λωτ απομακρύνθηκε τότε ο Κύριος άφησε από τον ουρανό να βρέξει θειάφι και φωτιά στα Σόδομα και στα Γόμορρα. Οι πόλεις εκείνες και οι κάτοικοί τους

καθώς και όλη η γύρω περιοχή και η βλάστηση της καταστράφηκαν. Η γυναίκα όμως του Λωτ παρέβη την προειδοποίησή του αγγέλου και κοίταξε πίσω για να δει τι συνέβαινε και αμέσως έγινε στήλη άλατος (Γένεση 19,1-29).

Ο Αβραάμ αναχώρησε από εκεί για τα νότια της Χαναάν και εγκαταστάθηκε στα Γέραρα. Εκεί, όπως και στην Αίγυπτο, επειδή φοβόταν μήπως κακοποιηθούν από τους κατοίκους, παρουσίασε τη Σάρρα για αδερφή του.

Έτσι, ο Φιλισταίος βασιλιάς των Γεράρων Αβιμέλεχ έστειλε και πήρε τη Σάρρα στο παλάτι του. Τη νύχτα όμως παρουσιάστηκε ο Θεός στο όνειρο του και του πρόσταξε επειδή ήταν δίκαιος να μην αμαρτήσσει παίρνοντας τη γυναίκα που ανήκει σε άλλο, και πολύ περισσότερο σ' ένα δίκαιο όπως ο Αβραάμ. Και εξαιτίας του περιστατικού έκανε ο Κύριος, ώστε καμιά γυναίκα στο παλάτι να μην μπορεί να γεννήσει.

Τότε ο Αβιμέλεχ πήρε χίλια δίδραχμα, πρόβατα και βόδια, δούλους και δούλες και τα έδωσε ως δώρα στον Αβραάμ. Μαζί του έδωσε πίσω και τη Σάρρα τη γυναίκα του και του πρόσταξε να μείνει όπου του αρέσει. Τότε ο Αβραάμ προσευχήθηκε στον Κύριο για τον Αβιμέλεχ και ο Θεός τον απάλλαξε και έτσι μπορούσαν η γυναίκα του και οι δούλες του να γεννούν και πάλι (Γένεση κεφ. 20).

Αργότερα ο Αβραάμ και ο Αβιμέλεχ έκαναν συμφωνία ειρήνης και ανανέωσαν τη φιλία τους. Κατά τη συμφωνία ο Αβραάμ παραπονέθηκε στον Αβιμέλεχ για τα πηγάδια που άνοιξε ο Αβραάμ και οι δούλοι του Αβιμέλεχ τα είχαν πάρει με τη βία. Ο Αβιμέλεχ δεν γνώριζε το περιστατικό και διέταξε να αποδοθούν στον Αβραάμ τα πηγάδια. Τότε ο Αβραάμ πήρε πρόβατα και μοσχάρια και τα έδωσε ως δώρα στον Αβιμέλεχ. Ο Αβραάμ ξεχώρισε επτά αρνιά και τα έδωσε στον Αβιμέλεχ, ως απόδειξη ότι αυτός άνοιξε το πηγάδι που ονομάστηκε Πηγάδι του όρκου. Ο Αβιμέλεχ επέστρεψε στο παλάτι του και ο Αβραάμ φύτεψε ένα κυπαρίσσι εκεί στο πηγάδι και προσευχήθηκε στον Κύριο. Και έμεινε ο Αβραάμ στη χώρα των Φιλισταίων για πολύ καιρό (Γένεση 21,22-34).

Ο Κύριος φρόντισε για τη Σάρρα, όπως είχε υποσχεθεί. Έτσι η Σάρρα έμεινε έγκυος και γέννησε ένα γιο στον Αβραάμ, στα γηρατειά του, στο χρόνο που του είχε ορίσει ο Κύριος. Ο Αβραάμ ονόμασε το γιο που του γέννησε η Σάρρα, Ισαάκ. Ο Αβραάμ ήταν εκατό ετών όταν γεννήθηκε ο Ισαάκ (Γένεση 21,1-8).

Μια μέρα η Σάρρα είπε στον Αβραάμ να διώξει την Άγαρ και το παιδί της, έτσι ώστε ο Ισμαήλ να μην έχει δικαιώματα κληρονομιάς με τον Ισαάκ.

Τα λόγια αυτά δεν άρεσαν καθόλου στον Αβραάμ, αλλά με παρότρυνση του Κυρίου ότι θα φροντίσει ο ίδιος για την Άγαρ, ο Αβραάμ την έδιωξε μαζί με το παιδί.

Πράγματι ο Κύριος φρόντισε την Άγαρ όσο ήταν στην έρημο και όταν το παιδί μεγάλωσε εγκαταστάθηκε στην έρημο Φαράν και έγινε τοξότης. Κατόπιν η μάνα του του διάλεξε γυναίκα από την Αίγυπτο (Γένεση 21,9-21).

Ύστερα από τα γεγονότα αυτά, ο Κύριος θέλησε να δοκιμάσει τον Αβραάμ και του είπε: «Αβραάμ! Πάρε το γιο σου το μονογενή, που τον αγαπάς, τον Ισαάκ, και πήγαινε να τον θυσιάσεις στη γη Μοριά, σ' ένα από τα βουνά που εγώ θα σου δείξω».

Ο Αβραάμ ανταποκρίθηκε στην εντολή του Κυρίου. Σηκώθηκε νωρίς το πρωί, πήρε μαζί του δύο από τους δούλους του και το γιο του τον Ισαάκ. Έσχισε τα ξύλα για τη θυσία και ξεκίνησε για τον τόπο που του είπε ο Θεός. Την τρίτη μέρα κοίταξε και είδε τον τόπο από μακριά. Τότε είπε στους δούλους του: «Καθίστε εσείς εδώ με το γαϊδουράκι, κι εγώ με το παιδί θα πάμε ως εκεί να προσκυνήσουμε κι έπειτα θα γυρίσουμε».

Πήρε ο Αβραάμ τα ξύλα της θυσίας και τα φόρτωσε πάνω στον Ισαάκ το γιο του, πήρε στο χέρι του τη φωτιά και το μαχαίρι, και προχώρησαν. Κάποια στιγμή ο Ισαάκ είπε στον πατέρα του: «Πατέρα μου, έχουμε τη φωτιά και τα ξύλα, αλλά πού είναι το αρνί για τη θυσία;». Ο Αβραάμ αποκρίθηκε: «Ο Θεός θα φροντίσει για το αρνί της θυσίας, παιδί μου». Και συνέχισαν το δρόμο τους.

Όταν έφτασαν στον τόπο που τους είχε πει ο Θεός, ο Αβραάμ έχτισε εκεί το θυσιαστήριο, ετοίμασε τα ξύλα, έδεσε το γιο του τον Ισαάκ και τον έβαλε στο θυσιαστήριο πάνω από τα ξύλα. Ύστερα άπλωσε το χέρι του και πήρε το μαχαίρι για να σφάξει το παιδί του. Αλλά ο άγγελος του Κυρίου του φώναξε από τον ουρανό και του είπε: «Αβραάμ, Αβραάμ! Μην απλώσεις χέρι στο παιδί και μην του κάνεις τίποτε, γιατί τώρα ξέρω ότι φοβάσαι το Θεό και δε μου αρνήθηκες το μοναχογιό σου».

Ο Αβραάμ κοίταξε τριγύρω και είδε ένα κριάρι πιασμένο από τα κέρατα σ' ένα θάμνο. Έτρεξε, το πήρε και το θυσίασε αντί για το γιο του.

Ο άγγελος του Κυρίου φώναξε για δεύτερη φορά στον Αβραάμ από τον ουρανό και του είπε: «Εγώ ο Κύριος ορκίζομαι στον εαυτό μου, ότι επειδή έκανες την πράξη αυτή και δε μου αρνήθηκες το μοναχογιό σου, θα σε ευλογήσω με το παραπάνω και θα σου δώσω αναρίθμητους απογόνους σαν τ' αστέρια του ουρανού και σαν την άμμο που είναι στις ακτές της θάλασσας. Ο απόγονος σου θα κατακτήσει τις

πόλεις των εχθρών του. Με τον απόγονο σου θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης, επειδή υπάκουσες στην εντολή μου».

Μετά ο Αβραάμ γύρισε στους δούλους του και ξεκίνησαν όλοι μαζί για το Πηγάδι του όρκου, και εγκαταστάθηκε εκεί (Γένεση κεφ. 22).

Ο Αβραάμ επειδή δέχτηκε πρόθυμα να υπακούσει στο θέλημα του Θεού γι' αυτό και ονομάστηκε «πατήρ της πίστης» (Ρωμαίους 4,11).

Μετά από 12 χρόνια η Σάρρα πέθανε σε ηλικία 127 ετών στη Χεβρών (Αρβόκ ή Κιριάθ-Αρβά), στη Χαναάν. Ο Αβραάμ τη θρήνησε και την πένθησε εκεί. Ύστερα πήγε και μίλησε στους Χετταίους κατοίκους της Χεβρών και τους ζήτησε να του δώσουν έναν ιδιόκτητο τάφο για να θάψει τη γυναίκα του. Οι κάτοικοι της πόλης, επειδή τον θεωρούσαν άνθρωπο ευνοημένο του Θεού, του είπαν να κάνει ότι είναι απαραίτητο.

Ο Αβραάμ προσκύνησε τους Χετταίους κατοίκους της πόλης και τους ζήτησε να παρακαλέσουν τον Εφρών, γιο του Σάαρ, να του πουλήσει το σπήλαιο Μαχπελά, που ανήκει σ' αυτόν και βρίσκεται στην άκρη του αγρού του, για ιδιόκτητο τάφο.

Ο Εφρών αποκρίθηκε στον Αβραάμ για να τον ακούσουν όλοι ως μάρτυρες, ότι του χαρίζει τον αγρό και το σπήλαιο που βρίσκεται σ' αυτόν. Τότε ο Αβραάμ προσκύνησε πάλι τους Χετταίους και είπε στον Εφρών για να τον ακούσουν όλοι, ότι θέλει ν' αγοράσει τον αγρό. Ο Εφρών είπε στον Αβραάμ ότι η γη αξίζει 400 ασημένιους σίκλους.

Τότε ο Αβραάμ συμφώνησε με τον Εφρών και του ζύγισε την ποσότητα του ασημιού που είχε αυτός ορίσει παρουσία των Χετταίων. Έτσι, ο αγρός του Εφρών στη Μαχπελά, απέναντι από τη Μαμβρή, μαζί με το σπήλαιο και όλα τα δέντρα που ήταν μέσα σ' αυτόν σε όλη του την έκταση, περιήλθαν στην ιδιοκτησία του Αβραάμ ως ιδιόκτητος τάφος. Το δικαίωμα του αυτό αναγνωρίστηκε από όλους τους Χετταίους που ήταν εκεί παρόντες στην πύλη της πόλης. Έπειτα απ' αυτά, ο Αβραάμ έθαψε τη γυναίκα του τη Σάρρα στο σπήλαιο του αγρού της Μαχπελά (Γένεση κεφ. 23).

Ο Αβραάμ όταν ήταν 140 ετών, έστειλε στη Μεσοποταμία τον δούλο του Ελιέζερ για να βρει νύφη στον Ισαάκ. Έτσι ο Αβραάμ πάντρεψε το γιο του με τη Ρεβέκκα (Γένεση 24,1-28). Αργότερα, παρόλο που ήταν πολύ γέρος, παντρεύτηκε τη Χεττούρα από την οποία απέκτησε 6 γιους, τον Σομβράν (Ζεμβράμ ή Ζιμράν), τον Ιεζάν (Ιεξάν ή Ιοξάν), τον Μαδάλ (Μαδάμ ή Μαδά), τον Μαδιάμ (Μαδιάν), τον Ιεσβώκ (Σοβάκ ή Ισβάκ) και τον Σωκέ (Σωέ ή Σουάχ), οι οποίοι ίδρυσαν αντίστοιχες φυλές (Γένεση 25,1-4 και Α' Παραλειπομένων 1,32-33).

Ο Αβραάμ μεταβίβασε όλη του την περιουσία στον Ισαάκ. Στα παιδιά των παλλακίδων του έδωσε δώρα και τα έστειλε, ενώ ακόμα ζούσε, μακριά από τον Ισαάκ σε χώρα της Ανατολής (Γένεση 25,5).

Ο Αβραάμ έζησε 175 χρόνια και πέθανε σε βαθιά γεράματα. Οι γιοι του Ισαάκ και Ισμαήλ τον έθαψαν στη σπηλιά Μαχπελά, στον αγρό του Εφρών, εκεί που είχε ταφεί και η Σάρρα (Γένεση 23,1-20. 25,7-10).

Η ζωή του Αβραάμ ήταν ζωή πίστης προς το Θεό και τον αποκάλεσαν «φίλο του Θεού». Την πίστη αυτή δεν την πρόδωσε ακόμα και όταν πήρε την εντολή από το Θεό να θυσιάσει τον μονογενή του γιο τον Ισαάκ. Ο Θεός φανερώθηκε αρκετές φορές στον Αβραάμ και του αποκαλύφθηκε μέσα από οράματα αλλά και την επίσκεψη αγγέλων στο σπίτι του. Εκτός όμως της πίστης του ήταν άνθρωπος φιλόξενος γεμάτος αγάπη για τους άλλους, πράος και ειρηνικός. Η μεγάλη του καρδιά φάνηκε και στα γεγονότα όπου χάρισε την πιο εύφορη γη στον αχάριστο Λωτ, αλλά και στη συνομιλία που είχε με το Θεό προκειμένου να Τον πείσει να ματαιώσει τα σχέδια Του για την καταστροφή των Σοδόμων και των Γομόρρων.

Ο Αβραάμ θεωρείται ως «πατριάρχης» και γενάρχης του Ισραηλιτικού γένους (Πράξεις 13,26), του λευιτικού ιερατείου (Εβραίους 7,5), και του Ιησού Χριστού (Ματθαίος 1,17). Το πρόσωπο του Αβραάμ τιμάται με μοναδικό τρόπο από Ιουδαίους, Χριστιανούς και Μουσουλμάνους. Η ιστορία του περιγράφεται με λεπτομέρειες στο βιβλίο της Γένεσης (11,26-25,10).

Στην Καινή Διαθήκη, και στην προς Εβραίους επιστολή, ο Αβραάμ αναφέρεται μεταξύ των ηρώων της πίστεως (προς Εβραίους 11,8-19). Ακόμη αναφέρεται στις γενεαλογίες των Ισραηλιτών (Α' Παραλειπομένων 1,27-28). Η Ορθόδοξη Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του την Κυριακή προ του Χριστού Γεννήσεως (Κυριακή των Προπατόρων) μεταξύ 18 και 24 Δεκεμβρίου εκάστου έτους και στις 9 Οκτωβρίου, όπου εορτάζει μαζί με τον ανιψιό του τον Λωτ.

Το συγκινητικό επεισόδιο της Παλαιάς Διαθήκης, που ο Αβραάμ επιχείρησε να προσφέρει το παιδί του θυσία στο Θεό, για να δείξει τη μεγάλη του πίστη, έγινε

πηγή έμπνευσης πολλών μεγάλων καλλιτεχνών, ιδιαίτερα στην εποχή της Αναγέννησης. Ακόμη η θυσία του Αβραάμ ήταν το επεισόδιο που ενέπνευσε πολλούς ποιητές.

Λωτ

Ο Λωτ ήταν γιος του Αρράν (Αράν) και ανιψιός του Αβραάμ (Γέν. 11,27). Εκτός από την περιγραφή της ζωής του, το όνομά του δεν αναφέρεται πουθενά αλλού στην Παλαιά Διαθήκη, εκτός μόνο στους απογόνους του (Δευτερονόμιο 2,9-19). Στην Καινή Διαθήκη αναφέρεται από τον Ιησού (Λουκάς 17,28-32), όπου προβάλλει το αρνητικό παράδειγμα της συζύγου του Λωτ. Για τον ίδιο λόγο αναφέρεται και στην Β' επιστολή Πέτρου, τον οποίο αποκαλεί «δίκαιο» (Β' Πέτρ. 2,7). Η Ορθόδοξη Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του στις 9 Οκτωβρίου, όπου εορτάζει μαζί με τον θείο του Αβραάμ.

Όταν ο Αβραάμ, ο Θάρρα και η Σάρρα έφυγαν από την Ουρ των Χαλδαίων για να πάνε στη Χαρράν, ο Λωτ τους συνόδευσε (Γέν. 11,31). Στη συνέχεια ο Λωτ ακολούθησε τον Αβραάμ, όταν ο Κύριος του να πάει στη Χαναάν (Γέν. 12,4,5). Επειδή όμως εκείνο τον καιρό ξέσπασε πείνα στη Χαναάν ο Αβραάμ, η Σάρρα και ο Λωτ αναγκάστηκαν να πάνε στην Αίγυπτο (Γέν. 12,10). Όταν η πείνα πέρασε ξαναγύρισαν και πάλι πίσω στη Χαναάν (Γέν. 13,1).

Ο Λωτ, όπως και ο θείος του, είχε αποκτήσει κι αυτός αρκετά υπάρχοντα, πρόβατα, βόδια και σκηνές (Γέν. 13,5-6), η περιοχή όμως δεν επαρκούσε για να κατοικήσουν μαζί με τον Αβραάμ, με αποτέλεσμα οι βοσκοί τους να μαλώνουν μεταξύ τους. Ο Αβραάμ για να μην υπάρχει διαμάχη μεταξύ τους είπε στο Λωτ να διαλέξει την περιοχή που ήθελε να εγκατασταθεί. Ο Λωτ καθώς ήταν πλεονέκτης, διάλεξε την πιο εύφορη πεδιάδα που βρισκόταν στον ποταμό Ιορδάνη (Γέν. 13,8-13). Η επιλογή του όμως αυτή τον έφερε κοντά στην περιοχή των αμαρτωλών κατοίκων των Σοδόμων.

Εκείνη την εποχή ο βασιλιάς της Ελάμ (Αϊλάμ) Χοδολλογομόρ, ο βασιλιάς των εθνών Θαργάλ, ο βασιλιάς της Σενάαρ Αμαρφάλ και ο βασιλιάς της Ελλασάρ Αριώχ κήρυξαν τον πόλεμο στο Βαλλά, βασιλιά των Σοδόμων, στο Βαρσά, βασιλιά των Γομόρων, στο Σινόβ, βασιλιά της Αδαμά, στο Συμοβόρ, βασιλιά της Σεβωείμ, και στο βασιλιά της Βελά (Σηγώρ).

Στον πόλεμο που ακολούθησε οι τέσσερις πρώτοι βασιλιάδες νίκησαν τους πέντε δεύτερους. Οι νικητές λεηλάτησαν τα Σόδομα και τα Γόμορα και πήραν όλα τα αποθέματα τροφίμων. Πήραν ακόμη αιχμάλωτο και τον Λωτ, μαζί με την οικογένειά του και όλα του τα υπάρχοντα και έφυγαν (Γέν. 14,11-12).

Κάποιος υπηρέτης του Λωτ γλίτωσε και τα ανάγγειλε όλα αυτά στον Αβραάμ. Όταν ο Αβραάμ άκουσε ότι ο ανιψιός του αιχμαλωτίστηκε, εξόπλισε 318 από τους υπηρέτες του και καταδίωξε τους τέσσερις βασιλιάδες. Τη νύχτα χώρισε τους άντρες του σε μικρές ομάδες, επιτέθηκε στους εχθρούς και τους κατατρόπωσε. Τους καταδίωξε ως την περιοχή που είναι βόρεια της Δαμασκού και πήρε πίσω όλα τους τα λάφυρα. Ελευθέρωσε το Λωτ μαζί με την οικογένειά του και όλα του τα υπάρχοντα (Γέν. 14,13-16).

Κάποιο βράδυ δυο άγγελοι έφτασαν στα Σόδομα. Ο Λωτ τους φιλοξένησε, τους περιποιήθηκε και τους ετοίμασε το δείπνο.

Πριν όμως κοιμηθούν, οι άντρες των Σοδόμων περικύκλωσαν από παντού το σπίτι. Ήταν εκεί όλος ο αντρικός πληθυσμός της πόλης, νέοι και γέροι. Φώναζαν στο Λωτ και του έλεγαν: «Πού είναι εκείνοι οι άνθρωποι που ήρθαν σπίτι σου απόψε; Φέρ' τους μας έξω, να συνευρεθούμε μαζί τους!»

Τότε ο Λωτ τους παρακάλεσε και τους έλεγε, «μην τους κάνετε κανένα κακό. Να, έχω δύο κόρες, που δεν έχουν γνωρίσει άντρα. Θα σας τις φέρω, κι εσείς κάντε τους ότι σας αρέσει. Μόνο στους ανθρώπους αυτούς μην κάνετε τίποτε, γιατί είναι φιλοξενούμενοι μου κι ήρθαν να προστατευτούν στο σπίτι μου».

Εκείνοι όμως φώναζαν: «Φύγε από 'κει!» Και μεταξύ τους έλεγαν: «Ήρθε ένας ξένος και θέλει να μας κρίνει!» «Τώρα θα σου κάνουμε χειρότερα απ' ότι σ' εκείνους». Και σπρώχνοντας με βία το Λωτ προσπαθούσαν να του σπάσουν την πόρτα.

Τότε οι δύο άγγελοι άπλωσαν το χέρι τους και τράβηξαν το Λωτ μέσα στο σπίτι και έκλεισαν την πόρτα. Κατόπιν τύφλωσαν όλους όσους ήταν απ' έξω, μικρούς και μεγάλους, έτσι που άδικα προσπαθούσαν να βρουν την πόρτα του σπιτιού.

Είπαν τότε οι δυο άγγελοι στο Λωτ: «Πάρε τη γυναίκα σου, το γαμπρό σου, τους γιους σου και τις κόρες σου και όποιον δικό σου έχεις στην πόλη και φύγετε γιατί θα καταστρέψουμε αυτό τον τόπο. Είναι μεγάλη η κατακραυγή που υψώνεται στον Κύριο ενάντια στους κατοίκους της περιοχής και ο Κύριος μας έστειλε να καταστρέψουμε τα Σόδομα».

Ο Λωτ πήγε και μίλησε στους γαμπρούς του, που επρόκειτο να παντρευτούν τις θυγατέρες του και τους είπε: «Σηκωθείτε και φύγετε από 'δω, γιατί ο Κύριος θα καταστρέψει την πόλη». Αυτό όμως φάνηκε αστείο στους γαμπρούς του.

Όταν ξημέρωσε, οι άγγελοι πίεζαν το Λωτ και του έλεγαν: «Σήκω, πάρε τη γυναίκα

σου και τις δυο σου κόρες, για να μην καταστραφείς για τις αμαρτίες της πόλης». Κι επειδή καθυστέρούσε, οι δυο άγγελοι τον πήραν από το χέρι, αυτόν, τη γυναίκα του και τις θυγατέρες του και τους έβγαλαν έξω από την πόλη, γιατί τους λυπήθηκε ο Κύριος.

Καθώς τους έβγαζαν έξω, είπε ο ένας άγγελος στο Λωτ: «Φύγε και μην κοιτάξεις πίσω σου και μη σταθείς πουθενά σε όλη την περιοχή. Τρέξε να σωθείς στα βουνά, για να μην καταστραφείς». Τότε ο Λωτ του είπε: «Σε παρακαλώ, κύριε μου, επειδή δεν μπορώ να τρέχω στα βουνά, εκεί κοντά είναι η πόλη που λέγεται Σηγώρ. Άσε με να καταφύγω σ' αυτήν. Είναι αρκετά ασήμαντη και θα είμαι ασφαλής εκεί».

Ο άγγελος του είπε: «Θ' ακούσω κι αυτόν το λόγο σου και δε θα καταστρέψω την πόλη που λες. Τρέξε λοιπόν να καταφύγεις σ' αυτήν και δεν θα κάνω τίποτα, μέχρις ότου φτάσεις εκεί».

Είχε ανατείλει ο ήλιος όταν ο Λωτ έφτασε στη Σηγώρ, Τότε ο Κύριος άφησε από τον ουρανό να βρέξει θειάφι και φωτιά στα Σόδομα και στα Γόμορρα. Οι πόλεις εκείνες και οι κάτοικοί τους καθώς και όλη η γύρω περιοχή και η βλάστηση της καταστράφηκαν. Η γυναίκα όμως του Λωτ παρέβη την προειδοποίησή του αγγέλου και κοίταξε πίσω για να δει τι συνέβαινε και αμέσως έγινε στήλη άλατος. Σε όλη την περιοχή ανέβαινε από τη γη καπνός, σαν να έβγαινε από καμίνι. Όταν ο Θεός κατέστρεψε τις πόλεις της περιοχής, όπου κατοικούσε ο Λωτ, θυμήθηκε τον Αβραάμ και έσωσε το Λωτ από την καταστροφή (Γέν. 19,1-29).

Ο Λωτ φοβόταν να μείνει στη Σηγώρ, γι' αυτό έφυγε και κατοίκησε στα βουνά σε μια σπηλιά μαζί με τις δύο κόρες του. Εκεί, μια μέρα οι κόρες του αφού τον μέθυσαν, κοιμήθηκαν μαζί του και απέκτησαν παιδιά.

Η μεγαλύτερη γέννησε γιο και τον ονόμασε Μωάβ, ο οποίος υπήρξε ο γενάρχης των Μωαβιτών. Γέννησε και η μικρότερη γιο και τον ονόμασε Αμμών (Αμμάν), ο οποίος είναι ο γενάρχης των Αμμωνιτών (Γέν. 19,30-38).